

ZİHİNDEN ÇIKARMA İŞLEMLERİ

Aşağıdaki zihinden çıkarma işlemlerini örnekteki gibi yapınız.

İŞLEM	ZİHİNDEN İŞLEM BASAMAKLARI			SONUÇ
	1.Basamak (Onlukları Çıkar)	2.Basamak (Birlikler Çıkar)	3.Basamak (Sonuçları Toplama)	
85-53=	80-50= <u>30</u>	5-3= <u>2</u>	30+2= <u>32</u>	32
47-31=				
69-25=				
90-40=				
86-60=				
53-41=				
39-17=				
73-43=				
35-15=				
85-44=				
73-62=				
99-56=				
70-40=				
51-30=				
68-55=				
74-51=				
55-44=				
64-32=				
25-13=				
58-46=				
47-32=				
85-22=				

Aşağıdaki zihinden çıkarma işlemlerini örnekteki gibi yapınız.

İŞLEM	ZİHİNDEN İŞLEM BASAMAKLARI			SONUÇ
	1.Basamak Bir onluğu birliğe ekle (Onlukları Çıkar)	2.Basamak (Birlikleri Çıkar)	3.Basamak (Sonuçları Toplama)	
85-59=	70-50= <u>20</u>	15-9= <u>6</u>	20+6= <u>26</u>	26
47-38=				
53-25=				
70-45=				
84-66=				
53-45=				
35-17=				
84-43=				
35-16=				
82-44=				
71-62=				
85-56=				
70-43=				
51-38=				
98-59=				
84-57=				
55-47=				
64-39=				
35-16=				
72-46=				
57-38=				
65-27=				

İSMİN DURUMLARI

Adlar cümle içinde beş değişik durumda kullanılır. Bunlara **adın durumları (ismin hâlleri)** denir. Adların aldıkları; **-i, -e, -de, -den** ekleri, **adın durum ekleridir**.

Ad hiçbir ek almamışsa **yalın durumdadır**.

Ad, **-i, -ı, -u, ve -ü** eklerinden birini almışsa **belirtme durumundadır**.

Ad, **-e ve -a** eklerinden birini almışsa **yönelme durumundadır**.

Ad, **-de, -da, (-te, -ta)** eklerinden birini almışsa **bulunma durumundadır**.

Ad, **-den, -dan, (-ten, -tan)** eklerinden birini almışsa **ayrılma durumundadır**.

ev → yalın durumda	süt → yalın durumda
evi → belirtme durumunda	sütü → belirtme durumunda
eve → yönelme durumunda	süte → yönelme durumunda
evde → bulunma durumunda	sütte → bulunma durumunda
evden → ayrılma durumunda	sütten → ayrılma durumunda

Adın durum ekleri, eklendikleri kelimeye göre değişikliğe uğrayabilir.

Belirtme (**-i**) durum eki; **-ı, -u, -ü** olabilir.

Yönelme (**-e**) durum eki; **-a** olabilir.

Bulunma (**-de**) durum eki; **-da, -te, -ta** olabilir.

Ayrılma (**-den**) durum eki; **-dan, -ten, -tan** olabilir.

yalın durum	eldiven	makas	top
belirtme (-i) durumu	eldiveni	makası	topu
yönelme (-e) durumu	eldivene	makasa	topa
bulunma (-de) durumu	eldivende	makasta	topta
ayrılma (-den) durumu	eldivenden	makastan	toptan

!!! Sonu **ünsüyle** biten adlara belirtme (**-i**) ve yönelme (**-e**) durum ekleri getirildiğinde araya **y** ünsüzü yazılır.

kutu → kutu-**i** → kutu**yu**
kutu-**e** → kutu**ya**

elma → elma-**i** → elma**yı**
elma-**e** → elma**ya**

sıra sıra-**i** sıray**ı**
sıra-**e** sıray**a**

Sude → Sude-**i** Sude**'yi**
Sude-**e** Sude**'ye**

!!!Sonu **p, ç, t, k ünsüzleri** ile biten adlara belirtme (**-i**) ve yönelme (**-e**) durum ekleri getirildiğinde kelimenin son harfi değişir. **p, ç, t, k ünsüzleri, b, c, d, ğ ünsüzlerine** dönüşür. Tek heceden oluşmuş kelimeler, bu kurala uymazlar.

kitap → kitap-**i** → kitab**ı** p → b'**ye** çekiç → çekiç-**i** → çekic**i** ç → c'**ye**
kitap-**e** → kitab**a** çekiç-**e** → çekic**e**

kanat → kanat-**i** → kanad**ı** k → d'**ye** börek → börek-**i** → böreğ**i** k → ğ'**ye**
kanat-**e** → kanad**a** börek-**e** → böreğ**e**

!!!Sonu **p, ç, t, k ünsüzleriyle** biten özel adlara (**-i**) ve (**-e**) durum ekleri getirildiğinde kelimenin son harfi, okurken değiştirilir.

!!!Ancak yazarken harflerde değişiklik yapılmaz.

Dilek-i okunuşu yazılışı
Dileği Dilek'i

Siz de aşağıda yalın durumda verilen özel adlara -i, -e, -de, -den eklerini getiriniz.

Yalın durumu	-i durumu	-e durumu	-de durumu	-den durumu
Atatürk				
Türkiye				
Bursa				
Ayla				
İzmir				

İSMİN HALLERİ

1) Aşağıdaki tabloyu uygun şekilde dolduralım.

İsmiñ yalın hali	İsmiñ –i hali	İsmiñ –e hali	İsmiñ –de hali	İsmiñ –den hali
orman				
			ağaçta	
	dolabı			
		parka		
				mağazadan
sergi				
		ödeve		
	bilgisayarı			
			kutuda	
				senden
boya				
	merdiveni			
			kürede	
		Dünya'ya		

2) Aşağıdaki cümlelerde hal eki almış kelimeleri örnekteki gibi yazınız.

Örnek/ Dedem bahçeden erik topladı.

-den hali

Eray parkta ağaçtan düştü. Saati ayarlamayı unutma! Dedem ineği tarladan çıkardı.

3) Aşağıdaki cümlelerde boş bırakılan yerlere uygun hal eklerini yazınız.

a) Sen..... sonra buraların tad.... tuz.... kalmadı.

b) Terzi askı..... yeni elbise..... aldı.

c) Öğretmenimiz yaptığımız resimler.... pano..... astı.

ç) Bisiklet.... tamir.... götürdüm.

d) Orman.... sev, onu koru.

e) Sınav..... iki yanlışım çıktı.

f) Park.... kadar koştuk.

4) Aşağıdaki kelimelerden –i halinde olanları yeşile, -e halinde olanları kırmızıya, -de halinde olanları maviye, -den halinde olanları sarıya boyayınız. Yalın halde olanları boyamayınız.

kutudan	dere	balı	bilgisayara
kuruyemiş	kartondan	kuleye	anneme
evi	arkadaşı	yerden	rafta
silgi	ayakkabını	hediye	tarlada
afişe	gökyüzünde	ütüyü	gemiyi
balık	uçakta	kova	çöpe
fış	pencereden	tavuğu	sepette
ekmeği	mendile	bahçeden	süt
saate	kolye	kardan	ışığı
dağda	okyanusu	cepte	toka
alışverişten	köpeği	bilyeyi	baltaya